

Citiți lecția din manual: *Condamnarea comunismului în România. Procese contra foștilor torționari. Nostalgia comunismului*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Condamnarea comunismului în România

1. Condamnarea comunismului

- 1990-prezent - pentru conștientizarea atrocităților comise în numele unei ideologii și înțelegerea impactului profund și nociv pe care totalitarismul l-a avut asupra societății românești, condamnarea comunismului a devenit necesară într-un stat care a făcut tranziția la democrație;
- condamnarea comunismului a presupus atât o evaluare a acestei moșteniri, care a modelat profund instituții, mentalități, comportamente individuale și colective, cât și restabilirea adevărului istoric;
- condamnarea comunismului în România s-a făcut pe parcursul mai multor etape:
 - a. 11 martie 1990: în punctul 8 al Proclamației de la Timișoara s-a propus „*ca legea electorală să interzică pentru primele trei legislaturi consecutive dreptul la candidatură, pe orice listă, al foștilor activiști comuniști și al foștilor ofițeri de Securitate. Prezența lor în viața politică a țării este principala sursă a tensiunilor și suspiciunilor care frământă astăzi societatea românească. Până la stabilizarea situației și reconcilierea națională, absența lor din viața publică este absolut necesară. Cerem, de asemenea, ca în legea electorală să se treacă un paragraf special care să interzică foștilor activiști comuniști candidatura la funcția de președinte al țării*”;
 - b. 2006: în perioada mandatului președintelui Traian Băsescu (2004-2009; 2009-2014), s-a format C.P.A.D.C.R. (Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România), sub conducerea istoricului și politologului Vladimir Tismăneanu, cu scopul de realiza o radiografie a instituțiilor și metodelor care au făcut posibile abuzurile și crimele regimului comunist din România („*Raport Final*”), „*pentru a nu uita, pentru a condamna, spre a nu se mai repeta*” ⇒ 18 decembrie 2006 - președintele Traian Băsescu a condamnat comunismul, declarându-l „*ilegitim și criminal*”;
 - c. 5 martie 2008: adoptarea Ordonanței de Urgență nr. 24, prin care orice cetățean are dreptul de acces la propriul dosar întocmit de Securitate printr-o solicitare transmisă C.N.S.A.S. (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității), a fost stabilită calitatea de lucrător/colaborator al Securității și s-a introdus declarația pe propria răspundere pentru persoanele care ocupă funcții în stat și au avut peste 16 ani în 22 decembrie 1989.

2. Torționari și nostalgici

- 2008-prezent - ca urmare a cercetărilor și denunțurilor I.I.C.C.M.E.R. au fost demarate procesele mai multor torționari din perioada comunistă:
 - a. Alexandru Vișinescu (1925-2018): comandant al penitenciarului Râmnicu Sărat (1956-1963), a fost acuzat de crime împotriva umanității (a fost găsit vinovat de uciderea a 12 deținuți politici) și condamnat în 2016 la 20 de ani de închisoare la Penitenciarul Rahova;
 - b. Iosif Ion Ficior (1928-2018): comandant al Coloniei de muncă Periprava (1960-1963), a fost acuzat de genocid (a impus un regim de detenție inuman, în urma căruia au murit 103 deținuți) și a fost condamnat în 2016 la 20 de ani de închisoare la Penitenciarul Jilava.
- în prezent, în ciuda caracterului criminal al regimului totalitar român, se constată în rândul populației prezența nostalgiei față de perioada comunistă;
- nostalgia comunismului reprezintă o percepție selectivă a trecutului care ignoră sau subapreciază aspectele negative ale regimului, o atitudine de idealizare a lumii totalitare prin raportarea la un prezent considerat inferior din cauza dificultăților economice și sociale;
- nostalgicii nu își doresc o restaurare a fostului regim politic, dar propagă o serie de mituri despre reușitele regimului comunist (asigurarea unui loc de muncă și a unei locuințe pentru toată lumea, absența criminalității, abundența producției și realizarea unor construcții importante) sau idealizează perioada conducerii lui Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=KyCNA1SEF70>

<https://www.youtube.com/watch?v=Or7xNI-tu4k>

Fișă de lucru: Condamnarea comunismului în România

Citiți cu atenție textele de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

A. „După 1989, România a devenit o țară pe care vrei să o părăsești. <<Mai bine mort decât comunist!>>, au cântat tinerii în Piața Universității din București în nesfârșitele seri calde de la începutul verii. Amărăciunea de după 1989 a generat nostalgii: nostalgia pentru perioada interbelică și pentru regalitate, pe când regele Mihai a simbolizat inocența, nostalgia timpului în care Antonescu a câștigat războiul, nostalgia vremii când Ceaușescu a câștigat bătălia împotriva subdezvoltării.”

(Catherine Durandin, *Istoria românilor*)

B. „<<Ați mințit poporul cu televizorul!>>, au scandat pe atunci adversarii regimului Iliescu. Prin televiziune, într-adevăr, noii conducători ai țării au reuși să-și păstreze ani de zile un cvasimonopol al informației. Ca în vremurile bune ale comunismului, până prin 1995-1996 n-a existat decât un singur canal de televiziune: televiziunea oficială.”

(Lucian Boia, *Strania istorie a comunismului românesc și nefericitele ei consecințe*)

1. Numiți, din sursa A, spațiul istoric.
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la televiziune.
3. Numiți câte un slogan politic din sursa A, respectiv din sursa B.
4. Prezentați, din sursa A, două forme de nostalgie a comunismului.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mălăelea, Daniel, Niculescu, Anita-Sabina, Horga, Paula-Coca, Prună, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Akademos Art, București, 2025.
2. Boșcodeală, Felicia Elena, Ciobanu, Loredana, Gîlă, Cristina-Iulia, Șerban, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Booklet, București, 2025.
3. Stoica, Stan (coordonator), Ștefănescu, Alexandru V., Preda, Elena, Becheru, Dragoș, Bilcea, Valentina, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura CD Press, București, 2025.
4. Bălănescu, Flori (coordonator), Anton, Mioara, Muller, Carmen, Mihai, Florin-Răzvan, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Corint Logistic, București, 2025.
5. Ghețău, Gheorghe-Florin (coordonator), Bratu, Alina, Ghețău, Olenca-Georgiana, Radu, Adriana, Szakacs, Roxana-Gabriela, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2025.
6. Dobrințu, Dorin, Soare, Aurel Constantin, Săvuță, Irina Ema, Rados, Maria, Căplescu, Iuliana, Gheorghe, Maria Mariana, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Litera, București, 2025.

